

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ПРВ ОДДЕЛ

**СЛУЧАЈ НА ЈАКИМОВСКИ И КАРИ ПРЕВОЗ
против РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА**

(Жалба број 51599/11)

ПРЕСУДА

СТРАЗБУР

14 Ноември 2019

Одлуката е конечна но може да биде предмет на редакциски измени.

Во случајот на Јакимовски и Кари Превоз против Република Северна Македонија,

Европскиот суд за човекови права (Прв Оддел) во Совет составен од:

Aleš Pejchal, *Претседател,*

Tim Eicke

Raffaele Sabatto, судии,

и Renata Degener, *Заменик Секретар на Одделот,*

Расправјќи на нејавна седница на 22 Октомври 2019 година

Ја донесе следнава одлука, која беше усвоена на истиот датум:

ПОСТАПКА

1. Постапката е иницирана со жалба (бр.51599/11) против Република Северна Македонија поднесена до Судот според член 34 од Конвенцијата за заштита на човековите права и основни слободи (“Конвенцијата”) на 8 август 2011 година, од страна на г-дин Савчо Јакимовски („првиот жалител,,), македонец/државјанин на Република Северна Македонија и Кари Превоз ДОО Свети Николе („вториот жалител,,), друштво основано во тужената држава.

2. Жалителите беа застапувани од страна на г-дин Т. Торев, адвокат од Штип. Владата на Република Северна Македонија (“Владата”) беше застапувана од страна на нивниот претходен агент г-дин К.Богданов и потоа од агентот г-ѓа Д. Џонова.

3. Жалителите, поконкретно наведоа дека решението за одземање на нивниот камион и нивната трговска стока при постапката за царински прекршок претставува повреда на нивните права според член 1 од Протоколот бр.1 кон Конвенцијата.

4. На 8 окомври 2014 година ваквите тврдења беа проследени до Владата а остатокот од жалбата беше прогласен за недопуштен, согласно Правилото 54 § 3 од Деловникот на Судот.

ФАКТИ

I. ОКОЛНОСТИ НА СЛУЧАЈОТ

A. Основни информации за случајот

5. Првиот жалител е роден 1967 година и живее во Свети Николе. Пред настаните опишани подолу, првиот жалител набавил камион и

регистрирал друштво со ограничена одговорност (“вториот жалител”). Според првиот жалител, тој земал кредит од банка и ја ставил својата куќа како обезбедување за купување на камионот со цел да заработува за своето семејство. Од достапните материјали може да се види дека во конкретниот период вториот жалител е друштво со ограничена одговорност од едно лице (ДООЕЛ). Подоцна вториот жалител се трансформирал во друштво со ограничена одговорност каде како сопственик се јавува и жената на првиот жалител.

6. На 8 март 2008 година (сабота) првиот жалител влегол во тужената држава преку граничниот премин Ново Село управувајќи го камионот, натоварен со 450 ролни пластична фолија. Првиот жалител ги превезувал стоките од бугарска компанија до нивниот купувач-компанија Б. Камионот бил измерен од царинските органи на тужената држава и првиот жалител заминал од царинскиот терминал во камионот.

7. На 10 март 2008 (понеделник) првиот жалител го однел камионот на инспекција при царинските органи во Битола (на отприлика 200 километри одалеченост од местот на влез кај Ново Село). Пломбите за царинска инспекција ставени на камионот од бугарските органи биле неоштетени. Царинските службеници утврдиле дека царинската декларација не била регистрирана од царинската управа на Ново Село. Истиот ден царинските органи го конфискувале камионот и превезената стока.

Б. Прекршочна постапка против првиот жалител.

8. На 11 март 2008 година царинската управа Битола поднела барање до Комисијата за одлучување по царински прекршок (во понатамошниот текст “Комисијата”) за започнување прекршочна постапка против првиот жалител имајќи го предвид фактот дека царинската декларација не била регистрирана од страна на царинската канцеларија во Ново Село, што претставува прекршок казнив по член 263 (1) (5) и 269 (1) од Царинскиот закон (во понатамошниот текст “Законот”- види параграфи 16, 17 и 19 подолу). Вредноста на превезуваната стока била утврдена на 30,890 евра. Согласно проценка изработена по наредба на царинската управа Битола, камионот вредел 805,000 денари.

9. Првиот жалител тврдел дека ја поминал границата на официјалниот граничен премин кај Ново Село, каде го приложил камионот на царинските органи за истите да ја спроведат потребната постапка. По мерењето на камионот и завршувањето на царинските формалности, на првиот жалител му било одобрено да го напушти царинскиот терминал. Секоја грешка во документацијата не треба да му се припишува нему. Истиот не бил запознаен со релевантната постапка и немал намера да стори прекршок. Стоката била приложена на царинските органи во Битола со неоштетена пломба, што значи дека

не била сторена никаква штета. За крај, првиот жалител навел дека истиот го купил камионот во скоро време и за таа цел земал заем, користејќи ја својата куќа како обезбедување.

10. На 11 Јули 2008 година Комисијата утврдила дека првиот жалител сторил прекршок по член 263 (1) (5) од Законот. Изречена му е парична казна во износ од 1.500 ЕУР и одземање на стоката како предвидена задолжителна посебна прекршочна мерка согласно член 267 (1) и (2) од Законот. Исто така изречена е заштитна мерка-одземање на камионот од сопственикот согласно член 269 (1) од Законот, кој во конкретниот случај бил и сторителот на прекршокот.

11. На 8 мај 2009 година Управниот суд ги уважил барањата поднесени од првиот жалител и компанијата Б., и ја укинал одлуката на Комисијата. Судот, меѓу другото, наведува дека Комисијата пропуштила да утврди дали сопственикот на стоката (компанија Б.) и сопственикот на камионот (вториот жалител) знаеле или можеле да знаат дека стоката била предмет на прекршок и дека камионот ќе биде употребен како превозно средство за таа цел.

12. Во повторената постапка, на 22 јуни 2009 година Комисијата утврдила дека првиот жалител сторил прекршок од член 263 (1) (5) од Законот бидејќи царинската декларација не била регистрирана во царинската канцеларија Ново Село (како точка на влез), што значи дека стоката не била прописно доставена за инспекција од страна на царинските органи, спротивно на член 50 од Законот и оттука не можела да биде предмет на понатамошни царински постапки. Изречена е казна на првиот жалител во износ од 1,500 ЕУР (92,000 денари) и наредба за одземање на стоката како задолжителна специјална мерка од член 267 (1) и (2) од Законот. Последно, изречена е заштитна мерка - одземање на камионот, во согласност со член 269 (1) од Законот, бидејќи е исполнет релевантниот вредносен критериум (види параграф 19 подолу). Ги повториле своите претходни наводи дека првиот жалител бил сопственик на камионот. При одмерувањето на висината на казната, како олеснителни околности ги земале предвид фактот дека стоките биле поднесени пред царинските органи во Битола со неоштетена пломба.

13. Првиот жалител поднел жалба пред Управниот суд со која ја оспорува одлуката, повторувајќи ги своите аргументи (види параграф 9 погоре). Тој останал на наводот дека немал искуство во транспортниот бизнис и не бил запознаен со царинските постапки.

14. На 2 февруари 2010 година Управниот суд ја одбил жалбата на првиот жалител. Ги прифатил наводите на Комисијата, наведувајќи дека применливото домашно право било правилно применето. Согласно член 4 (19) и 50 (1) од Законот и член 219 (1) од Уредбата за применување на царинскиот закон (“Уредбата” – види параграф 16 и 20 подолу), пропустот да се регистрира царинската декларација пред царинските органи ќе се смета како пропуст да се приложат предметните стоки на царинско испитување. Во однос на одземањето

на камионот, судот наоѓа дека истото е законито бидејќи двата законски услови се исполнети (види параграф 19 подолу). Во однос на вториот од тие услови, судот наоѓа дека е исполнет бидејќи вториот жалител, како сопственик на камионот, е одговорен за дејствијата на првиот жалител, кој постапувал како негов претставник - како што е предвидено во член 3 од Конвенцијата за договорот за меѓународен патен превоз на стока (во понатамошниот текст “ЦМР Конвенција” види параграф 21 подолу). На крајот, судот ги отфрлил наводите на првиот жалител во врска со отсуството на намера за сторување на прекршокот, констатирајќи дека истите не придонеле за поинакво одлучување.

15. По поднесена жалба од првиот жалител, Врховниот суд со пресуда од 22 ноември 2010 година, ја потврдил одлуката, а која е доставена до првиот жалител на 23 март 2011 година.

II. РЕЛЕВАНТНО ДОМАШНО ПРАВО

A. Царински закон (Службен весник бр. 39/2005 и 4/2008)

16. Член 4 (19) од Законот, применлив во тој момент, вели дека задолжителното “доставување стока за преглед од царинскиот орган” ќе се смета дека е направено по известувањето од царинскиот орган, на пропишан начин, дека предметната стока е пристигната. Согласно член 50 (1) од Законот, стоката која пристигнува до царинскиот орган на граничниот премин се става на увид на царинските органи од лицето кое ја внело стоката во царинскиот реон или ако е потребно од страна на лицето кое ја презело одговорноста за превоз на стоката.

17. Член 263 (1) (5) од Законот, применлив во тој момент, предвидува изрекување на глоба од 5.000 до 100.000 ЕУР на правно лице кое пропуштило стоката да ја стави на увид на царинските органи (член 50 од Законот). Член 263 (3) предвидува парична казна од 500 до 15.000 ЕУР за физичко лице кое сторило таков прекршок.

18. Член 267 (1) и (2) од Законот предвидува стоката која била предмет на прекршокот од член 263 ќе биде одземена. Стоката ќе биде одземена и во случај кога истата не е сопственост на лицето кое го сторило прекршокот ако тоа лице знае (или со оглед на околностите на случајот би можел да знае) дека стоката била предмет на прекршок.

19. Член 269 (1) и (3) од Законот предвидува возилото користено за превоз на стоката која е предмет на прекршок предвиден во член 263 од Законот, ќе биде одземено ако вредноста на стоката е поголема од 20 % од вредноста на возилото и ако сопственикот знаел или можел да знае дека возилото ќе биде користено за таков превоз. Други лица

имаат право да бараат надомест на штета од сторителот на прекршокот.

В. Уредба за спроведување на царински закон (Службен весник бр. 66/2005, 73/2006, 40/2007 и 62/2007)

20. Согласно член 219 (1) од Уредбата појдовна царинска испостава е испостава каде се прифаќаат декларациите за ставање на стоката во постапката на транзит.

III. РЕЛЕВАНТНО МЕЃУНАРОДНО ПРАВО

Конвенцијата на Обединетите нации за договорот за меѓународен патен превоз на стока (ЦМР), усвоена на 19 Мај 1956

21. Применливата одредба од Конвенцијата за договорот за меѓународен патен превоз на стока, 399 УНТС 189 (“Конвенцијата ЦМР”) гласи:

**Поглавје II – Лица за кои превозникот е одговорен
Член 3**

“За целите на оваа Конвенција превозникот е одговорен за пропустите сторени од неговите агенти и службеници или кое било друго лице чии услуги ги користи за вршење на превозот, кога тие агенти, службеници или други лица дејствуваат во рамките на своето работно место, како тие дејствија или пропуси да ги сторил самиот тој.”

ПРАВО

I. НАВОДНА ПОВРЕДА НА ЧЛЕН 1 ОД ПРОТОКОЛОТ бр.1 НА КОНВЕНЦИЈАТА.

22. Жалителите се жалеа дека со одземањето на камионот и стоката им е повредено правото на сопственост, како што е предвидено во член 1 од Протоколот бр.1 на Конвенцијата, кој гласи:

“Секое физичко или правно лице има право на мирно уживање на својот имот. Никој не може да биде лишен од својот имот, освен во јавен интерес и под услови предвидени со закон и со општите принципи на меѓународното право.

Претходните одредби не навлегуваат во правото на државите да донесуваат закони кои ги сметаат за неопходни за регулирање на користењето на имотот согласно општиот интерес или заради сигурно плаќање на данокот, другите придонеси и парични казни”.

А. Допуштеност

1. Статусот на жртва на жалителите во однос на одземањето на стоката

(а) Поднесоци на странките

23. Владата наведе дека жалителите немаат статус на жртви во однос на одземањето на стоката, бидејќи компанијата Б. е сопственик на стоката. Понатаму, не е доставен доказ кој докажува дека правниот интерес на жалителите е на кој било начин загрозен, бидејќи према истите не е истакнато барања за надомест на штета, а законскиот рок за поднесување на такво барање е истечен.

24. Жалителите тврдат дека одлуките донесени во домашните постапки укажуваат дека стоките се одземени од првиот жалител и дека тие (жалителите) се одговорни да му ја надоместат штетата на сопственикот на стоките (компанија Б.).

(б) Оценка на Судот

25. Согласно востановената пракса на Судот, зборот “жртва”, како што е во член 34 од Конвенцијата, се однесува на лице кое е директно погодено од дејствието или пропуштањето во случајот (види, меѓу другите органи, *Brumărescu v. Romania* [GC], no. 28342/95, § 50, ECHR 1999-VII; *Amat-G Ltd and Mebaghishvili v. Georgia*, no. 2507/03, § 32, ECHR 2005-VIII; and *J.M. v. the United Kingdom*, no. 37060/06, § 27, 28 September 2010).

26. Во конкретниот случај неспорно е дека одземената стока е сопственост на компанијата Б. Дополнително, како што наведува Владата (а не е изрично оспорено од жалителите), против истата не е поднесена и во иднина не може да биде поднесена тужба за надомест на штета од компанијата Б. Во такви околности, имајќи го предвид фактот дека жалителите не се сопственици на одземената стока, Судот смета дека истите не може да тврдат дека се “жртви”, согласно

значењето од член 34 од Конвенцијата, на наводно сторена повреда со одземање на стоката.

27. Следи дека жалбата во овој дел не соодветствува *ratione personae* со одредбите од Конвенцијата за целите на член 35 § 3 и мора да биде отфрлена во согласност со член 35 § 4 од Конвенцијата.

2. *Статусот на жртва на првиот жалител во врска со одземањето на камионот.*

(а) Поднесоци на странките

28. Владата наведе дека првиот жалител не може да тврди дека е жртва поради одземањето на камионот бидејќи истиот е во сопственост на вториот жалител, друштвото со ограничена одговорност, каде првиот жалител е само еден од содружниците.

29. Првиот жалител повтори дека одлуката донесена во постапката пред домашните органи индицирала дека тој е единствениот кој треба да биде казнет; соодветно на тоа од него се одземени стоката и камионот. Сопругата на првиот жалител е вториот содружник во друштвото и одземањето на камионот предизвикало големи финасиски потешкотии за неговото семејство.

(б) Оценка на судот

30. Судот повторува дека применливите принципи во оваа смисла се дадени, на пример, во *Centro Europa 7 S.r.l. and Di Stefano v. Italy* ([GC], no. 38433/09, § 92, ECHR 2012).

31. Осврнувајќи се на конкретниот случај, покрај контрадикторните наводи на домашните органи во однос на сопственоста на камионот (види параграф 12 и 14 погоре), заедничка основа меѓу странките е дека вториот жалител е сопственик на камионот. Од достапните материјали може да се види дека во конкретниот период вториот жалител е друштво со ограничена одговорност од едно лице- имено првиот жалител. Првиот жалител бил единствено странка во домашните постапки, каде наведува дека подигнал банкарски кредит за купување на камионот, за да отпочне бизнис и да го издржува своето семејство (види параграф 9 и 13 погоре). Во такви околности, може да се каже дека согласно судската пракса на Судот (види *Ankarcrona v. Sweden (dec.)*, no. 35178/97, 27 June 2000), не постои ризик на спротивставени интереси помеѓу првиот жалител и која била друга страна што може да доведе до потешкотии. Последователно, Судот смета дека иако официјален сопственик на камионот е вториот жалител, жалителите се толку блиску поврзани еден со друг, да секоја дистинкција помеѓу истите во овој контекст би

била вештачки направена (види *Eugenia Michaelidou Developments Ltd and Michael Tymvios v. Turkey*, no. 16163/90, § 21, 31 July 2003; *Kin-Stib and Majkić v. Serbia*, no. 12312/05, § 74, 20 April 2010; and *Vujović and Lipa D.O.O. v. Montenegro*, no. 18912/15, §§ 29-30, 20 February 2018).

32. Вториот жалител подоцна се трансформира во друштво со ограничена одговорност во ко-сопственост на сопругата на првиот жалител. Ова не е оспорено од Владата и ниту е спорно дека во конкретниот случај постои конфликт на интереси помеѓу првиот жалител, од една страна и кое било друго физичко или правно лице од друга страна (contrast *Veselá and Louka v. Slovakia* (dec.), no. 54811/00, 13 December 2005). Дотолку повеќе, Судот смета дека вториот жалител набавил возило за семеен бизнис и нема изгледи за постоење на конфликт на интереси кои може да доведат до потешкотии (спореди *Khamidov v. Russia*, no. 72118/01, § 125, 15 November 2007). Судот заклучи дека, со оглед на специфичните околности во конкретниот случај, жалбените наводи на првиот жалител соодветствуваат *ratione personae* со одредбите од член 1 од Протоколот бр. 1 кон Конвенцијата. Оттука приговорот на Владата во овој дел мора да биде одбиен.

3. Не-искористување на домашните правни лекови од страна на вториот жалител

(а) Поднесоци на странките

33. Владата тврдеше дека вториот жалител не ги искористил домашните правни лекови, бидејќи не ја искористил можноста да го оспори одземањето на камионот пред Управниот суд, иако имал целосно право на тоа. Членот 269 (1) од Законот предвидува два кумулативни услови за одземање на возило (види параграф 19 погоре): вредносен критериум и субјективен услов поврзан конкретно со сопственикот на транспортното возило. Вториот услов никогаш не бил оспорен пред домашните органи, со оглед да поплаките на првиот жалител се однесувале на елементите на прекршокот а не на субјективниот услов во врска со конфискацијата.

34. Жалителите не дадоа суштински коментари во оваа насока.

(б) Оценка на Судот

35. Релевантните принципи на Конвенцијата се сумирани во случајот на *Vučković and Others v. Serbia* ((preliminary objection) [GC], nos. 17153/11 and 29 others, §§ 69-77, 25 March 2014).

36. Во конкретниот случај Судот забележува дека суштината на жалбите на жалителите се однесуваа на одземањето на камионот од страна на царинските органи. Во оваа смисла, очигледно е дека првиот

жалител правилно ги искористил сите домашни правни лекови преку оспорување на решението за одземање пред домашните судови. Во неговите поднесоци, првиот жалител суштински покренал жалбени наводи кои соодветно ги истакна и пред Судот (види параграфи 9 и 13 погоре). Вториот жалител како формален сопственик на камионот, не бил странка во домашните постапки. Како и да е, Управниот суд испитал дали субјективниот услов пропишан во член 269 (1) од Законот е исполнет и утврдил дека вториот жалител, како превозник, бил одговорен за дејствијата или пропустите на неговите застапници (конкретно, првиот жалител), како што е предвидено со релевантните одредби на Конвенцијата за ЦМР. Ваквите наоди биле потврдени од страна на Врховниот суд (види параграфи 14 и 15 погоре).

37. Имајќи ги предвид претходните наоди во однос на постоењето на блиска и лична врска помеѓу жалителите (види параграфи 31 и 32 погоре) и наодите на домашните судови во врска до одговорноста на вториот жалител за дејствијата на првиот жалител, Судот наоѓа дека првиот жалител доволно ги запознал домашните власти со ситуацијата и им дал соодветна можност да ја отстранат повредата во однос на вториот жалител. Домашните органи ја испитале суштината на жалбите на жалителите; и соодветно, фактот дека вториот жалител не учествувал во спорната постапка не може да се смета дека е против истата. (спореди *Gäfgen v. Germany* [GC], no. 22978/05, § 143, ECHR 2010; see also *Skalka v. Poland* (dec.), no. 43425/98, 3 October 2002). Понатаму, Судот смета дека не постои причина да се верува дека домашните постапки би имале поинаков тек доколку во истите формално учествувал и вториот жалител (види *M.S. v. Croatia*, no. 36337/10, §§ 68-69, 25 April 2013).

38. Со оглед на околностите, Судот го отфрла приговорот на Владата во однос на не-искористувањето на домашните правни лекови од вториот жалител.

4. Заклучок

39. Судот смета дека жалбата во врска со одземањето на камионот за време на прекршочната постапка не е очигледно неоснована согласно значењето на член 35 § 3 (а) од Конвенцијата или недопуштена по било која друга основа. Заради тоа, мора да биде прогласена за допуштена.

Б. Основаност

1. Поднесоци на странките

(а) Жалителите

40. Жалителите тврдеа дека мерките за одземање не се во согласност со домашното право. Тие истакнаа дека првиот жалител не сторил прекршок со оглед да стоката била поднесена за инспекција при царинската служба во Ново Село. Од него не се барало да ја регистрира декларацијата кај царинските органи и жалителите не треба да бидат одговорни за пропустите на царинските органи во Ново Село. Тие тврдеа дека мешањето во нивниот имот не било од јавен интерес - немало предизвикано никаква штета, бидејќи стоката била доставена на увид во Битолската царинска служба со неоштетени пломби од Бугарските власти. На крај, жалителите тврдеа дека мерките за одземање на предметите им нанеле непропорционален товар.

(б) Владата

41. Владата потврди дека мерката за одземање била законска и во јавен интерес, со оглед да нејзината цел била сузбивање на криумчарење на стоката, заштита на пазарот од нелегална конкуренција и заштита на човековото здравје. Понатаму, член 269 (1) од Законот, како што е формулиран во тоа време, не предвидувал автоматска конфискација – дали требала да се примени или не, зависело од вредносниот критериум (види параграф 19 погоре). Мерката имала за цел да го обесхрабри нелегалното внесување на стока со тоа што ќе ги спречи како лицата кои самите се вклучени во криумчарење така и сопствениците на транспортни возила кои ги сторуваат достапни своите возила за таква практика. Во конкретниот случај, домашните судови утврдиле дека законските услови биле исполнети и дека дале доволни и образложени причини во поткрепа на својата одлука.

2. Оценка на Судот

(а) Општи принципи

42. Општите принципи за оценката на Судот се содржани во случајот на *Vasilevski v. Republic of Macedonia* (no. 22653/08, §§ 47-49, 28 April 2016).

(б) Примена на овие принципи во конкретниот случај

43. „Имотот“ во конкретниов случај е камионот, кој бил одземен со одлука донесена од управните органи во текот на прекршочната постапка поврзана со царински прекршоци. Таквата одлука била соодветно потврдена и од судските власти. Помеѓу странките не е спорно дека одземањето претставува мешање во правото на сопственост на жалителите заради што членот 1 од Протоколот број 1 е применлив.

44. Конзистентниот пристап на Судот е дека мерка за одземање, иако вклучува лишување од сопственоста, сепак претставува контрола на користењето на имотот во смисла на вториот став од членот 1 од Протоколот број 1 (види *Gabrić v. Croatia*, no. 9702/04, § 33, 5 February 2009., со натамошни референци). Судот во овој случај не наоѓа основа да го напушти таквиот пристап (види *Василевски*, цитиран погоре, § 52).

45. Осврнувајќи се на законитоста на мерката, судот забележува дека одземањето на камионот е изречено како заштитна мерка, врз основа на член 269 (1) од Законот, откако било утврдено дека првиот жалител сторил прекршок според член 263 (1) (5) од Законот со тоа што не ја регистрирал царинската декларација на местото на неговиот влез во земјата. Како резултат на тоа спрема првиот жалител била изречена парична казна во износ од 1.500 ЕУР, а стоката и камионот биле одземени. Во однос на она што жалителите тврдеа дека одземањето не било законско бидејќи дејствијата на првиот жалител не претставувале прекршок, Судот забележува дека наодите на комисијата биле разгледани и потврдени од домашните судови. Тие потврдиле дека тоа што не е регистрирана царинската декларација при царинската служба на местото на влез се смета дека не е поднесена стоката за инспекција во согласност со релевантните одредби од Царинскиот закон и Правилникот (двата објавени во Службен весник) (види параграф 14 погоре). Судот не утврди дека ваквото толкување на страна на домашните судови било обжалено заради арбитражност. Соодветно, а имајќи ја предвид ограничената улога за разгледување на усогласеноста со домашното право (види *Beyeler v. Italy* [GC], no. 33202/96, § 108, ECHR 2000-I, and *S.C. Service Benz Com S.R.L. v. Romania*, no. 58045/11, § 31, 4 July 2017)), Судот заклучува дека ваквото мешање било предвидено со закон во смисла на значењето на неговата судска пракса.

46. Понатаму, Судот прифаќа дека мерката одземање имала легитимна цел да спречи криумчарење на стока и злоупотреба на царинскиот систем, што несомнено спаѓа под општ интерес, како што е предвидено со член 1 од Протоколот број 1 (види, *Mutatis Mutandis*, *Василевски* цитиран погоре, § 54).

47. Заради ова Судот ќе се осврне на прашањето на рамнотежа помеѓу таквата цел и правата на жалителите според оваа одредба.

48. Член 269 (1) од Законот, врз основа на кој било засновано решението за одземање, дозволува одземање на транспортно возило како заштитна мерка кога се исполнети кумулативно два услови: (i)

Критериум за вредност и (ii) Субјективен услов (види параграф 19 погоре). Соодветно, конфискацијата не била задолжителна и домашните власти требало да го оценат вниманието и однесувањето на сопственикот на возилото. Управниот суд утврдил дека субјективниот услов бил исполнет утврдувајќи дека вториот жалител, како превозник на стоката, бил одговорен за дејствијата и пропустите на првиот жалител кој постапувал како негов претставник (види параграф 14 погоре). Како и да е, домашните судови не ја земале предвид врската помеѓу однесувањето на жалителите и прекршокот. Фактот дека камионот влегол во земјата на официјален граничен премин (кадешто бил и измерен) и соодветно бил поднесен за инспекција при царинските служби во Битола со неоштетени пломби од бугарските власти, не бил земен предвид при донесувањето на одлуката за одземање на камионот, иако овие факти биле земени предвид како олеснителни околности при утврдувањето на паричната казна (види параграф 12 погоре). Слично на тоа, домашните власти не дале никаква тежина на аргументите на првиот жалител дека одземениот камион претставувал единствен извор на приход за неговото семејство и дека оспорената мерка му наметнала непропорционален товар, имајќи ги предвид околностите.

49. Исто така, стоката не била нелегална, ниту пак било утврдено дека камионот бил адаптиран за цели на криумчарење, ниту пак постоел доказ за претходни слични инциденти предизвикани од жалителите за да се спречи употреба на нивното возило за извршување на слични прекршоци (види *Andonoski v. Republic of Macedonia*, no. 16225/08, § 36, 17 September 2015; and *B.K.M. Lojistik Tasimacilik Ticaret Limited Sirketi v. Slovenia*, no. 42079/12, § 48, 17 January 2017). Всушност првиот жалител постојано тврдел пред домашните власти дека тој немал искуство во транспортната дејност и дека камионот бил купен само кратко време пред настанот. Судот исто така забележува дека не постои доказ дека жалителите или друштвото Б. биле кривично гонети во врска со било какви поврзани дела (види *Ismayilov v. Russia*, no. 30352/03, § 37, 6 November 2008; *Gabrić*, цитиран погоре, § 38; and *Boljević v. Croatia*, no. 43492/11, § 43, 31 January 2017).

50. Судот смета дека за да може една мерка да биде пропорционална мешањето треба да кореспондира со сериозноста на прекршувањето (во конкретниов случај неисполнувањето на условот да се поднесе стоката при царинските служби за инспекција на првото место од влезот во земјата) отколку на тежината на какво било претпоставено прекршување (како на пример криумчарење на стоката) кое нешто всушност не било утврдено (види *Габриќ*, цитиран погоре, § 39, и *Болјевиќ*, цитиран погоре, § 44). Во оваа насока важно е да се напомене дека овој случај се разликува од предметите во кои мерката конфискација се применила спрема стоки чие увезување било забрането или спрема возила употребени за транспортирање на забранети супстанции или за трговија со луѓе (види ги предметите кои се однесуваат на *Исмаилов*, цитиран погоре, §35). Конфискацијата на

камионот во конкретниов случај не била преземена заради обезбедување на материјално обештетување за настаната штета, туку повеќе била наменета за спречување, како што е наведено од Владата. Судот повторува дека првиот жалител бил парично казнет за прекршокот и стоката била одземена. Не е убедително претставено дека во околностите на случајот ваквите санкции не би биле доволни да го постигнат посакуваниот ефект на спречување и заштита од идни повреди на релевантното домашно законодавство. Одземањето на камионот, како дополнителна санкција, според гледиштето на Судот била непропорционална бидејќи наметнала прекумерен товар врз жалителите (види *mutatis mutandis*, *Grifhorst v. France*, no. 28336/02, § 105, 26 February 2009; *Gabrić*, цитиран погоре § 39; and *Boljević*, cited above, § 45; see also *Milosavljev v. Serbia*, no. 15112/07, §§ 61-62, 12 June 2012).

51. Соодветно постои повреда на член 1 од Протоколот број 1 кон Конвенцијата.

II. ПРИМЕНА НА ЧЛЕН 41 ОД КОНВЕНЦИЈАТА

52. Член 41 од Конвенцијата предвидува:

„Ако Судот оцени дека постои повреда на Конвенцијата или на нејзините протоколи, и ако внатрешното право на заинтересираната Висока страна договорничка овозможува само делумно отстранување на последиците на таа повреда, Судот и дава на оштетената страна, доколку е потребно, правично обештетување.“

A. Оштета

53. Жалителите побараа 65.770 ЕУР на име материјална штета *vis-a-vis* одземената стока. Тие исто така побараа 805.000 денари (вредноста на камионот), како и други 889.249 денари, кои кореспондираат со износот на пресметаната камата (пресметана на основа на законска каматна стапка) која тече од денот на одземањето на камионот до денот на поднесување на барањето до Судот. Во поткрепа на нивното барање за законска камата тие поднесоа пресметка од банка. Понатаму, побараа износ од 49.140 ЕУР како изгубена добивка за што поднесоа вешт наод и мислење; износ од 2.615 ЕУР за износот на паричната казна, вклучувајќи пресметана камата; и износ од 6.048 ЕУР кој кореспондира со сумата со која банкарската сметка на вториот жалител била блокирана. Жалителите исто така побараа износ од 10.000 ЕУР на име нематеријална штета.

54. Владата ги оспори овие барање по различни основи, тврдејќи дека се неосновани. Тие исто така ги оспорија барањата на

жалителите во врска со пресметаната камата тврдејќи дека камата може да биде доделена само на парични побарувања, а не на наводна материјална штета.

55. Судот забележува дека релевантните принципи во врска со материјални штети се сумирани во случајот на *Василевски* (цитиран погоре, § 66). Судот го прифаќа барањето на жалителите за материјална штета во врска со одземањето на камионот и смета дека враќањето на камионот, во состојба во која бил во време на неговото одземање би ги ставило жалителите во позиција во која тие би биле доколку не настанала повредата (*ibid*; §67). Алтернативно, доколку такво враќање е невозможно Судот на жалителите заеднички им доделува износ од 13.000 ЕУР како материјална штета, плус било кој данок кој може да се наплати што претставува бројка која кореспондира со проценетата вредност на камионот, како што е утврдено во домашната постапка (види параграф 8 погоре).

56. Во однос на барањето истакнато за пресметаната законска камата во врска со вредноста на камионот, Судот, имајќи ги предвид околностите на случајот и документи кои ги поседува, доделува на жалителите заеднички износ од 14.500 ЕУР плус било кој данок кој може да се наплати. Судот смета дека оваа сума претставува адекватно обесштетување за материјалната штета која жалителите ја претпреле со оглед да им бил одземен имотот односно камионот.

57. Жалителите исто така побараа дополнителен износ на име изгубена добивка во врска со што доставија и вешт наод и мислење во кое се наведува дека вториот жалител отпочнал со работа во 2008 година и дека не успеал да ги оствари обврските по договорите кои му биле во тек со неговите клиенти. Со оглед дека камионот бил употребен за целите на економската дејност на жалителите, што по својата природа е предмет на неизвесност и ризик, Судот наоѓа дека проценката на било какви добивки кои жалителите можеле да ги реализираат, или загуби кои можеле да ги претрпат, е нужно неизвесна. При такви околности, Судот го отфрла барањето во овој дел.

58. Судот не забележува доволна причинска поврзаност помеѓу утврдената повреда и преостанатите наводни побарувања за материјална штета. Затоа ги отфрла.

59. Од друга страна, Судот смета дека жалителите мора да претрпеле нематеријална штета која не може да се надомести единствено со утврдување на повреда на Конвенцијата. Правејќи ја проценката на правична основа, Судот доделува заеднички на жалителите според овој основ износ од 3.000 ЕУР, плус било кој данок кој може да се наплати.

Б. Трошоци

60. Жалителите исто така побараа трошоци во висина од 1.508 ЕУР како трошоци предизвикани пред домашните судови и износ од 1.010 ЕУР како трошоци настани пред Судот.

61. Владата ги оспори овие барања како неосновани, прекумерни и непотребни.

62. Според судската пракса на Судот, жалителот има право на надомест на трошоците само доколку се утврди дека таквите трошоци навистина и неопходно настанале и истите се разумни во однос на квантумот (види *Andonoski*, цитиран погоре, § 51). Во конкретниот случај, имајќи ги предвид документите кои Судот ги поседува и горе наведените критериуми, Судот смета дека е разумно да се додели заеднички износ од 385 ЕУР кој износ ги покрива трошоците од домашните постапки и износ од 540 ЕУР за постапката пред Судот, плус било кој данок кој може да биде наплатен.

В. Затезна камата

63. Судот смета дека е соодветно затезната каматна стапка да се заснова на најниската стапка на заеми на Европската Централна Банка, на што се додаваат три процентни поени.

ЗАРАДИ ОВИЕ ПРИЧИНИ, СУДОТ, ЕДНОГЛАСНО:

1. *Ја прогласува* жалабата на жалителите во однос на одземањето на камионот за допуштена, а остатокот од жалбата за недопуштен.

2. *Смета* дека постои повреда на член 1 од Протоколот бр.1 кон Конвенцијата за сметка на одземањето на камионот;

3. Смета

(а) дека тужената држава треба да го врати на жалителите во рок од три месеци, согласно член 44 § 2 од Конвенцијата, одземениот камион во состојба во која бил во време на одземањето;

(б) дека доколку не биде направена таква реституција, тужената држава треба на жалителите, во истиот рок од три месеци, заеднички да им плати 13.000 ЕУР (тринаесет илјади евра), плус било кој данок кој може да се наплати, во смисла на материјална штета;

(в) дека во секој случај, тужената држава треба на жалителите, во истиот рок од три месеци, заеднички да им ги исплати следниве износи:

(1) 14.500 ЕУР (четиринаесет илјади и петстотини евра), плус било која данок кој може да се наплати, во смисла на материјална штета;

(2) 3.000 ЕУР (три илјади евра), плус било која данок кој може да се наплати, во смисла на нематеријална штета;

(1) 925 ЕУР (деветстотини дваесет и пет евра), плус било која данок кој може да се наплати спрема жалителите, во смисла на трошоци;

(г) дека предметните суми треба да се конвертираат во валутата на тужената држава по стапка применлива на денот на исплатата;

(д) дека од моментот на истек на горе наведениот рок од три месеци до исплатата ќе се плати проста камата на наведените суми по стапка еднаква на најниската стапка на заеми на Европската Централна Банка за време на стандардниот период, плус три процентни поени;

4. *Го отфрла* остатокот од барањето на жалителите за правично обештетување.

Изготвено на англиски јазик и објавено во писмена форма на 14 ноември 2019 година согласно Правилото 77 §§ 2 и 3 од Деловникот на Судот.

Renata Degener
Заменик Секретар на Одделот

Aleš Pejchal
Претседател